

WIELKIE KSIĘSTWO LUKSEMBURGA
Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską

Informacje ogólne

powierzchnia:	2 586 km ²	
ludność (tys.):	ok. 602,0	
głowa państwa:	Wielki Książę Henryk	od 7 października 2000 r.
premier, minister komunikacji i mediów, minister ds. wyznań	Pan Xavier Bettel	od 4 grudnia 2013 r.
wicepremier, minister sportu, minister pracy, zatrudnienia oraz gospodarki społecznej i solidarnej	Pan Dan Kersch	od 4 grudnia 2013 r. (wicepremier od 4 lutego 2020 r.)
minister gospodarki, minister współpracy rozwojowej i spraw humanitarnych	Pan Franz Fayot	od 4 lutego 2020 r.
minister finansów	Pan Pierre Gramegna	od 4 grudnia 2013 r.
minister ds. humanitarnych i współpracy rozwojowej, minister ds. ochrony konsumenckiej	Pani Paulette Lenert	od 14 października 2018 r., 5 grudnia 2018 r.
minister spraw zagranicznych	Pan Jean Asselborn	od 4 grudnia 2013 r.
ambasador RP w Luksemburgu	Pan Piotr Wojtczak	od stycznia 2017 r.
ambasador Luksemburga w Warszawie	JE Pan Paul Pierre Jean Schmit	od 15.09.2020 r.
najbliższe wybory parlamentarne	jesień 2023 r.	

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	2021*
PKB (w mld EUR)	49,824	51,578	53,303	55,299	58,869	-	-	-
PKB per capita (w EUR)	89,200	90,600	91,600	92,600	96,700	-	-	-
PKB (dynamika w %)	4,2	3,5	2,3	1,5	3,1	2,3	-6,2	5,4
Deficyt budżetowy (% PKB)	1,3	1,4	1,8	1,4	2,7	-	-	-
Dług publiczny (% PKB)	22,7	22,2	20,7	23,0	21,0	19,6	-	-
Inflacja (w%)	0,7	0,1	0,0	2,1	2,0	1,6	0,1	1,5

Bezrobocie (w%)	6,0	6,5	6,3	5,6	5,5	5,3	-	-
Eksport towarów i usług (w mld EUR)	105,930	115,970	119,194	123,361	132,315	-	-	-
Import towarów i usług (w mld EUR)	89,782	98,798	101,221	104,952	112,271	-	-	-

Źródło : Eurostat; DG ECFIN (* prognoza)

Luksemburg to dziedziczna monarchia konstytucyjna, na której czele stoi JKW Wielki Książę Henryk (wstąpił na tron 7 października 2000 roku). Książę powołuje rząd, który odpowiada przed jednoizbowym parlamentem – Izbą Deputowanych. Władza ustawodawcza należy do Wielkiego Księcia i parlamentu. Organem doradczym Wielkiego Księcia jest powoływana przez niego dożywotnio Rada Stanu, licząca 21 członków.

Luksemburg jest członkiem Beneluksu oraz jednym z założycieli wszystkich trzech Wspólnot, w tym Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej. Ponadto jest członkiem strefy euro.

1. Sytuacja gospodarcza

Gospodarkę Luksemburga cechuje stabilność – stały wzrost PKB, niski poziom inflacji oraz niska stopa bezrobocia. Mimo niewielkiej powierzchni i populacji Luksemburg jest drugim najbogatszym państwem na świecie pod względem wielkości PKB per capita (według parytetu siły nabywczej) [dane Międzynarodowego Funduszu Walutowego za 2017 rok]. W 2018 r. wkład finansowy Luksemburga do budżetu Unii Europejskiej wyniósł 357 mln euro (0,86% dochodu narodowego).

Luksemburg, podobnie jak inne państwa członkowskie Unii Europejskiej, dotkliwie odczuł skutki kryzysu gospodarczego wywołanego pandemią COVID-19. Statec, luksemburski urząd statystyczny przewiduje, że w 2020 r. gospodarka kraju skurczy się o 7,9% (dane za wrzesień 2020 roku). Wcześniej szacowano, że będzie to przedział pomiędzy 6 – 12% PKB. Ponadto w II kwartale 2020 r. PKB kraju zmalało o 7,8% w porównaniu do analogicznego okresu w 2019 roku i o 7,2% w porównaniu do I kwartału br. Najbardziej ucierpiały m.in. sektor finansowy i ubezpieczeniowy (spadek o 5,5%), handlu, transportu, hotelarstwa i cateringowy (o 14,7%), przemysłowy, energetyczny i zaopatrzenia w wodę (o 17,7%) i nieruchomościowy (o 0,3%), podczas gdy sektor ICT wzrósł o 3,7%. Ekspertki szacują, że w 2021 r. gospodarka państwa wzmocni się po kryzysie i wzrośnie o ok. 6 – 7%.

Gospodarka kraju ucierpiała również dotkliwie wskutek światowego kryzysu z 2008 roku. Problemy na rynkach finansowych i spadek popytu globalnego skłoniły rząd do dokapitalizowania sektora bankowego i wdrożenia środków stymulacyjnych w celu pobudzenia gospodarki. Środki stymulacyjne i pomoc państwa dla sektora bankowego doprowadziły do 3,0% deficytu budżetu państwa w 2013 r., który został zredukowany do 1,4% w 2017 roku.

Od 2014 r. rating kraju utrzymuje się na najwyższym poziomie – AAA, z perspektywą stabilną, na co nie wpłynęła pandemia COVID-19. Dług publiczny pozostaje jednym z najniższych w regionie, na poziomie ok. 20,0%, chociaż wzrósł ponad dwukrotnie od 2007 r. w relacji do PKB. W ciągu ponad dekady inflacja nie przekroczyła 5%. Bezrobocie także pozostaje na poziomie stałym i w 2017 r. wyniosło 5,6%. Wskaźnik bezrobocia w Luksemburgu jest jednym z najniższych wśród krajów członkowskich UE.

Dominującym sektorem gospodarki kraju są usługi (wg CIA Factbook – 86,9% PKB w 2017 roku). Z tego względu rząd Luksemburga działa proaktywnie na rzecz implementacji programów wspierających dywersyfikację gospodarczą oraz przyciągnięcie bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Zgodnie z planami rządu priorytetowymi obszarami gospodarki są: logistyka, technologie informacyjno-komunikacyjne, biotechnologia, sektor kosmiczny i sektor usług finansowych.

Dzięki położeniu geograficznemu Luksemburg stał się kluczowym centrum dla wspomnianych sektorów. Dywersyfikacja gospodarcza jest priorytetem rządów od 1960 roku, kiedy to kraj zaczął odchodzić od przemysłu hutniczego oraz zaczął wspierać produkcję high-tech i bankowość.

Wskaźnik PKB na mieszkańca jest jednym z najwyższych na świecie (96,700 tys. EUR w 2017 r.), głównie dzięki usługom finansowym, które odpowiadają za ok. 36% PKB kraju.

W Luksemburgu znajdują się również główne siedziby Arcelor Mittal (największy na świecie producent stali), SES Astra (największa w Europie firma satelitarna), RTL, Ferrero i wiele firm high-tech, takich jak Amazon, Microsoft/Skype oraz Ebay. W zakresie produkcji – Guardian to jeden z największych producentów lusterek dla przemysłu motoryzacyjnego na świecie. Lokalizacja światowych potentatów w Luksemburgu ma przełożenie na wielkość eksportu, który wyniósł w 2017 r. 230,02% PKB kraju (najwięcej na świecie).

Wewnętrzna stabilność fiskalna i regulacje bankowe (np. tajemnica bankowa) są kluczowymi elementami konkurencyjności kraju. Dodatkowo, podatki korporacyjne zachęcają do inwestycji i przedsiębiorczości.

Główne firmy działające w sektorze finansowym to towarzystwa ubezpieczeniowe, banki i fundusze inwestycyjne. Pracuje w nim prawie 45 tys. osób (11% wszystkich osób zatrudnionych). Sektor zarządzania funduszami jest drugim co do wielkości na świecie, a bankowość jest najbardziej rozwinięta w Europie – aktywa banków stanowią 18-krotność PKB kraju. Sektor bankowy jest jednak zdominowany przez banki zagraniczne, które jednocześnie nie mają wielu powiązań z lokalną gospodarką.

Wg *Global Competitiveness Report 2018* Luksemburg plasuje się na relatywnie wysokiej, 19. pozycji spośród 140. ocenianych państw. Pierwsze miejsce zajmuje w kategorii „Stabilność Makroekonomiczna”, natomiast najniższy wynik osiągnął w kategorii „Dynamika Biznesu” (38. miejsce).

2. Ramy prawno-traktatowe polsko-luksemburskich stosunków gospodarczych

Podstawowe znaczenie posiadają uregulowania Traktatu Akcesyjnego Polski do UE, podpisanego w dn. 16 kwietnia 2003 r. Szereg kwestii związanych ze współpracą gospodarczą regulują bilateralne porozumienia i umowy międzyrządowe, w tym:

- konwencja między Polską a WKL w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku z 14 czerwca 1995 r.

Umowa w sprawie popierania i ochrony inwestycji (BIT) z Królestwem Belgii i Wielkim Księstwem Luksemburga, podpisana 19 maja 1987 r., została wypowiedziana przez Polskę. Termin zakończenia obowiązywania umowy mija w dn. 2 sierpnia 2021 r.

3. Polsko-luksemburska wymiana handlowa

Obroty towarowe Polski z Luksemburgiem (w mln euro)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Dynamika 2018 2017	I-VII 2019	I-VII 2020	Dynamika I-VII 2020 I-VII 2019
Eksport	178,0	214,7	229,3	325,1	415,1	403,1	97,1%	262,2	202,3	77,2%
Import	312,3	290,1	255,5	377,7	445,1	295,6	66,4%	157,7	152,1	96,4%
Obroty	490,3	504,8	484,4	702,8	860,2	698,7	81,2%	419,9	354,4	84,4%
Saldo	-134,3	-75,4	-26,1	-52,6	-30,0	107,6		104,5	50,2	

Źródło: GUS

Luksemburg nie jest znaczącym partnerem w polskiej wymianie handlowej – według danych GUS za rok 2019 zajmuje **46. miejsce wśród partnerów handlowych Polski pod względem wartości eksportu** (0,2% udziału w polskim eksporcie ogółem) i **60. miejsce pod względem polskiego importu** (0,1% udziału w polskim imporcie ogółem; spadek z 49. pozycji w 2018 roku).

Ponadto Luksemburg jest **51. partnerem handlowym Polski pod względem wartości obrotów towarowych**.

Z danych statystycznych wynika, że w 2019 r. eksport z Polski do Luksemburga kształtował się na poziomie 403,1 mln euro. Tym samym odnotował spadek o niemal 3% w porównaniu do roku 2018. Jeszcze większy spadek dotknął polski import z Luksemburga, który zmalał z poziomu 445,1 mln euro w 2018 r. do 295,6 mln euro w 2019 r., tj. o niemal 34%. Jednocześnie wpłynęło to na zakończenie, utrzymując się od 2016 r., tendencji wzrostowej polskiego importu z Luksemburga.

Ostatecznie **obroty handlowe również zmalały i wyniosły niemal 700 mln euro (spadek o niecałe 19% r/r)**. Tym samym dotychczasowy rekord w polsko-luksemburskiej wymianie handlowej z 2018 r., wynoszący 860 mln euro, nie został przekroczony.

W dwustronnej wymianie towarowej do 2018 r. Polska stale odnotowywała deficyt (za wyjątkiem roku 2008 – nadwyżka wyniosła wówczas 59,4 mln euro), który w 2018 r. stanowił -30 mln euro. W 2018 r. ujemne saldo obrotów handlowych dotyczyło m.in. następujących branż: wyroby ceramiczne (19,686 mln euro), wyroby przemysłu drzewno-papierniczego (13,948 mln euro). Z kolei w 2017 r. były to wyroby metalurgiczne (26,338 mln euro), wyroby przemysłu elektromaszynowego (17,058 mln euro) oraz wyroby przemysłu drzewno-papierniczego (9,056 mln euro).

Tendencja ta odwróciła się w 2019 r. i wówczas Polska odnotowała niebagatelną nadwyżkę handlową, wynoszącą niemal 108 mln euro. Powodem tego był znaczny spadek importu wyrobów przemysłu elektromaszynowego (spadek wartości importu z poziomu 204,4 mln euro w 2018 r. do 62,5 mln euro w 2019 r., tj. o niemal 70%) oraz – w mniejszym stopniu – chemicznego (z 21,6 mln euro do 4,3 mln euro; o ok. 4% r/r) i wyrobów ceramicznych (z 78,3 mln euro do 75,4 mln euro; o ok. 80% r/r).

Na strukturę polskich obrotów handlowych z Luksemburgiem duży wpływ wywiera obecność w Polsce zarejestrowanych w Luksemburgu inwestorów bezpośrednich.

Główne grupy towarowe eksportowane do Luksemburga w 2019 r.:

1. Wyroby przemysłu elektromaszynowego – 182,3 mln euro (udział w polskim eksporcie do Luksemburga – 45,2%),
2. Wyroby przemysłu chemicznego – 94,6 mln euro (udział – 23,5%),
3. Wyroby metalurgiczne – 66,5 mln euro (udział – 16,5%),

Główne grupy towarowe importowane z Luksemburga w 2019 r.:

1. Wyroby metalurgiczne – 93,5 mln euro (udział w polskim imporcie z Luksemburga – 31,6%),
2. Wyroby przemysłu chemicznego – 75,4 mln euro (udział – 25,5%),
3. Wyroby przemysłu elektromaszynowego – 62,5 mln euro (udział – 21,1%).

4. Polsko-luksemburskie inwestycje

Stale wysoka wartość należności od podmiotów bezpośredniego inwestowania mających siedziby m.in. w Luksemburgu wynika z faktu, że zazwyczaj są tam ulokowane podmioty specjalnego przeznaczenia wykorzystywane w optymalizacji struktur inwestycyjnych. Dlatego dane o polskich BIZ w Luksemburgu należy interpretować z ostrożnością. Trudno wskazać konkretne podmioty z Polski, realizujące tam typowe projekty inwestycyjne (w sferze produkcyjnej) o znacznej wartości. Inwestycje dokonywane w Luksemburgu najczęściej mają charakter typowych przepływów finansowych.

Według danych NBP wartość kapitału zainwestowanego w Polsce na koniec 2019 r. przez firmy z Luksemburga wyniosła 26,459 mld euro (wobec 28,380 mld EUR w 2018 r. i 27,7 mld EUR roku w 2017 roku). Tym samym Luksemburg utrzymał **3. miejsce wśród największych inwestorów po**

Niderlandach i Niemczech. Stanowiło to ok. 12,6% łącznej wartości zagranicznego kapitału zainwestowanego w Polsce (209,504 mld EUR).

Na koniec 2019 r. napływ kapitału z Luksemburga do Polski wyniósł 1,364 mld EUR (wobec 1,746 mld EUR na koniec 2018 r. i 2,9 mld euro w na koniec 2017 r.) i stanowił niemal 13,5% ogółu napływającego kapitału zagranicznego w tym okresie (10,086 mld EUR). Więcej kapitału napłynęło jedynie z Niemiec (łącznie 2,795 mld euro) i Niderlandów (łącznie 2,492 mld EUR). Z kolei **dochody luksemburskich inwestorów** z tytułu kapitału zainwestowanego w Polsce w postaci bezpośrednich inwestycji zagranicznych wyniosły **2,835 mld euro** (wobec 2,842 mld w 2018 roku).

Luksemburg jest chętnie wykorzystywany jako pośrednie ogniwo inwestycji bezpośrednich w ramach grup kapitałowych, dlatego według kryterium podmiotu dominującego inwestycje Luksemburga są dużo mniejsze niż z punktu widzenia kraju inwestora. Przy uwzględnieniu kryterium kraju siedziby podmiotu dominującego, Luksemburg uplasował się na koniec 2017 r. dopiero na 16. miejscu (inwestycje na poziomie 2 mld EUR).

Według danych GUS na koniec 2018 r. funkcjonowało w Polsce 1068 podmiotów z udziałem luksemburskiego kapitału (dla porównania w 2017 r. – 986 podmiotów), z czego 677 podmiotów zatrudniało do 9 osób, natomiast w 811 podmiotach przeważał kapitał luksemburski. Łącznie wartość inwestycji firm z udziałem luksemburskiego kapitału, liczona według metodologii GUS, wyniosła 22,478 mld PLN, co stanowiło 11,5% kapitału zagranicznego ogółem. Inwestycje 302 firm z Luksemburga obecnych na polskim rynku przekraczały w tym okresie 1 mln PLN.

W podziale według sekcji PKD inwestycje z Luksemburga w Polsce są zlokalizowane przede wszystkim w przetwórstwie przemysłowym, handlu i naprawach pojazdów samochodowych oraz obsłudze rynku nieruchomości. Najwięcej luksemburskiego kapitału zostało zainwestowanego w woj. mazowieckim (6,302 mld PLN), woj. małopolskim (4,541 mld PLN) oraz woj. śląskim (4,372 mld PLN).

Na *Liście Głównych Inwestorów Zagranicznych PAIH w Polsce – luty 2019* znajdowało się 23 inwestorów z Luksemburga, m.in.: ArcelorMittal S.A., Ardagh Glass Holding GmbH, ENERSYS Holding, HB Reavis, JACQUET POLSKA, Luxembourg Cambridge Holding Group, The Goodyear tire & rubber company.

Według danych NBP **na koniec 2019 r. Luksemburg pozostał krajem o najwyższych należnościach z tytułu polskich BIZ, które wyniosły 4,508 mld euro (wobec 6,549 mld euro w 2018 r. i 5,5 mld euro w 2017 r.),** czyli ok. 20% ogólnej skumulowanej wartości polskich BIZ (22,669 mld euro). Odpływ polskiego kapitału z Luksemburga na koniec 2019 roku wyniósł -1,292 mld euro, co wynikało z likwidacji niektórych struktur z wykorzystaniem zagranicznych podmiotów specjalnego przeznaczenia. Dla porównania – na koniec 2018 r. napływ polskich inwestycji zagranicznych do Luksemburga był na poziomie 1,548 mld EUR. Ponadto Luksemburg był krajem, w którym na koniec 2018 r. ulokowano najwięcej polskiego kapitału (wg danych NBP za rok 2017 pozostawał na 2. miejscu – wówczas więcej kapitału napłynęło jedynie do Szwecji – 1,7 mld EUR).

Stale wysoka wartość należności od podmiotów bezpośredniego inwestowania mających siedziby m.in. w Luksemburgu wynika z faktu, że zazwyczaj są tam ulokowane podmioty specjalnego przeznaczenia wykorzystywane w optymalizacji struktur inwestycyjnych. Dlatego dane o polskich BIZ w Luksemburgu należy interpretować z ostrożnością. Trudno wskazać konkretne podmioty z Polski, realizujące tam typowe projekty inwestycyjne (w sferze produkcyjnej) o znacznej wartości. Inwestycje dokonywane w Luksemburgu najczęściej mają charakter typowych przepływów finansowych.

5. Dostęp do rynku pracy

Po 1 maja 2004 r. Luksemburg utrzymał wobec obywateli nowych państw członkowskich, w tym Polski, dotychczasowe ograniczenia w dostępie do rynku pracy. W maju 2006 r. okres przejściowy został przedłużony na kolejne 3 lata. Od 1 listopada 2007 r. Luksemburg odstąpił od przedłużenia okresu przejściowego i luksemburski rynek pracy stał się otwarty dla polskich obywateli.

Nie są znane ograniczenia w dostępie do rynku Luksemburga, poza ograniczeniami ogólnie obowiązującymi na rynku wewnętrznym UE.

6. Obszary współpracy

Do perspektywicznych dziedzin współpracy w wymianie handlowej z Luksemburgiem w najbliższych latach zaliczane są: produkty wysokich technologii, logistyka, teleinformatyka oraz sektor satelitarny i finansowy w tym *fintech*, jak również współpraca w zakresie technologii kosmicznych i wydobywczych (przyszłościowy sektor tzw. *space mining*, czyli wydobywania surowców w kosmosie).

7. Dane kontaktowe

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Wielkim Księstwie Luksemburga

Adres: 24 Rue Guillaume Schneider, L-2522 Luxembourg

nr tel.: (00352) 26 00 32

fax: (00352) 26 68 75 74

e-mail: luksemburg.amb.sekretariat@msz.gov.pl

strona internetowa: <https://luksemburg.msz.gov.pl/>

Ambasada Wielkiego Księstwa Luksemburga w RP

ul. Słoneczna 15, 00-789 Warszawa

nr tel.: +48 22 507 86 50

fax: +48 22 507 86 61

e-mail: varsovie.amb@mae.etat.lu

strona internetowa: <https://varsovie.mae.lu/en>

Opracowanie:

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej

Ministerstwo Rozwoju

październik 2020 r.